

1. Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = \ln x^2$ και $g(x) = 2 \ln x$. Να εξετάσετε αν είναι ίσες και αν δεν είναι να βρείτε το ευρύτερο υποσύνολο του \mathbb{R} στο οποίο είναι ίσες.

2. Δίνεται συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει

$$f^2(x) - f(x) - 1 = x(x - 1)$$

Να δείξετε ότι η C_f δεν τέμνει τον άξονα $x'x$.

3. Να εκφράσετε τις συναρτήσεις f, g ως σύνθεση δύο ή περισσότερων συναρτήσεων αν $f(x) = e^{-x}$ και $g(x) = \sin^3(2x) + 1$.

4. Δίνεται η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^*$ για την οποία ισχύει

$$f(f(x)) = x^2 - 2x \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Να υπολογίσετε το $f(2)$.

5. Να βρείτε τα διαστήματα μονοτονίας της συνάρτησης

$$f(x) = \begin{cases} -3x + 2 & x < 1 \\ -x^2 + 2x & x \geq 1 \end{cases}$$

6. Έστω οι συναρτήσεις $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Αν η f είναι γνησίως αύξουσα και η C_f είναι κάτω από τη C_g να δείξετε ότι $(f \circ f)(x) < (g \circ g)(x) \quad \forall x \in \mathbb{R}$.

7. Έστω η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει

$$f^3(x) + e^{f(x)} + 1 = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Να δείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα.

8. Έστω οι συναρτήσεις $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Αν η f είναι γνησίως φθίνουσα και ισχύει $f(x) < g(x) \quad \forall x \in \mathbb{R}$ να δείξετε ότι

$$f(g(x)) < g(f(x)) \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

9. Αν η συνάρτηση f είναι γνησίως μονότονη και ισχύει

$$f(x) = f(4 - x) \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα.

10. Έστω οι συναρτήσεις από τις οποίες η g παρουσιάζει ελάχιστο στο x_0 . Αν η f είναι γνησίως αύξουσα, τότε η $f \circ g$ παρουσιάζει ελάχιστο στο x_0 .

11. Έστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ γνησίως μονότονη συνάρτηση. Αν ισχύει

$$f\left(\frac{2x + 3f(x)}{5}\right) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

να δείξετε ότι $f(x) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$. Μπορείτε να γενικεύσετε την άσκηση;

12. Έστω $f : [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$. Αν η συνάρτηση $g(x) = \frac{f(x)}{x}$ είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, +\infty)$ να δείξετε ότι

$$f(2a + 3b) > 2f(a) + 3f(b) \quad \forall a, b \in [1, +\infty)$$

13. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση

$$f(x) = \frac{e^x - 1}{e^x + 1}$$

είναι αντιστρέψιμη και να βρείτε την αντίστροφή της.

14. Δίνεται η συνάρτηση

$$f(x) = \begin{cases} x^2 & x \leq 0 \\ -2x & x > 0 \end{cases}$$

Να αποδείξετε ότι είναι 1-1 και να βρείτε την αντίστροφή της.

15. Έστω οι συναρτήσεις $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για τις οποίες υποθέτουμε ότι

- $(f \circ f)(x) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$
- $g(x) = x + f(x) \quad \forall x \in \mathbb{R}$
- g αντιστρέψιμη

Να αποδείξετε ότι η f είναι αντιστρέψιμη και ότι $f(x) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$.

Άσκηση.¹ Δίνεται η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ η οποία ικανοποιεί τη σχέση

$$f(f(x)) + f^3(x) = 2x + 3 \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Να αποδείξετε ότι είναι 1-1 και να λύσετε την εξίσωση $f(2x^3 + x) = f(4 - x)$

Λύση. Έστω $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $f(x_1) = f(x_2)$. Τότε $f(f(x_1)) = f(f(x_2))$ και $f^3(x_1) = f^3(x_2)$ οπότε με πρόσθεση κατά μέλη παίρνουμε

$$\begin{aligned} f(f(x_1)) + f^3(x_1) &= f(f(x_2)) + f^3(x_2) \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow 2x_1 + 3 &= 2x_2 + 3 \Leftrightarrow 2x_1 = 2x_2 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow x_1 &= x_2 \end{aligned}$$

Άρα η συνάρτηση είναι 1-1. Για τη λύση της εξίσωσης έχουμε

$$\begin{aligned} f(2x^3 + x) &= f(4 - x) \stackrel{f^{-1}}{\Leftrightarrow} 2x^3 + x = 4 - x \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow 2x^3 + x + x - 4 &= 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow 2x^3 + 2x - 4 &= 0 \Leftrightarrow x^3 + x - 2 = 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow (x^3 - 1) + (x - 1) &= 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow (x - 1)(x^2 + x + 1) + (x - 1) &= 0 \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow (x - 1)(x^2 + x + 2) &= 0 \Leftrightarrow x = 1 \end{aligned}$$

¹ πανελλήνιες 1999

Άσκηση. Θεωρούμε την γνησίως μονότονη συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία

ισχύει

$$f\left(\frac{\ln a^x + \ln b^{f(x)}}{\ln(ab)}\right) = x, \forall x \in \mathbb{R}$$

όπου $a, b > 1$. Να δείξετε ότι $f(x) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$.

Λύση. Υποθέτουμε κατ αρχήν ότι η συνάρτηση είναι γνησίως αύξουσα². Υποθέτουμε επίσης ότι το ζητούμενο δεν ισχύει, δηλαδή υπάρχει $x \in \mathbb{R}$ ώστε $f(x) \neq x$. Τότε θα έχουμε $f(x) > x$ ή $f(x) < x$. Έστω $f(x) > x$. Τότε λόγω της υπόθεσης έχουμε

$$\begin{aligned} f(x) > f\left(\frac{\ln a^x + \ln b^{f(x)}}{\ln(ab)}\right) &\stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} x > \frac{\ln a^x + \ln b^{f(x)}}{\ln(ab)} \Leftrightarrow \\ &\stackrel{\ln(ab) > 0}{\Leftrightarrow} x \ln(ab) > \ln a^x + \ln b^{f(x)} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow x(\ln a + \ln b) > \ln a^x + \ln b^{f(x)} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow x \ln a + x \ln b > x \ln a + f(x) \ln b \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow x \ln b > f(x) \ln b \stackrel{\ln b > 0}{\Leftrightarrow} x > f(x) \end{aligned}$$

το οποίο είναι άτοπο διότι υποθέσαμε ότι $f(x) > x$. Άρα $f(x) = x \quad \forall x \in \mathbb{R}$.

16. Έστω $a, b > 0, a < 2\sqrt{b}$ και οι συναρτήσεις $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $g(0) = 0$ οι οποίες ικανοποιούν τη σχέση

$$(g \circ f)(x) = x^2 + ax + b \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Να δείξετε ότι η C_f δεν έχει κανένα κοινό σημείο με τον άξονα $x'x$.

17. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = e^{-x} - x, x \in \mathbb{R}$.

- i) Να αποδειχτεί ότι η είναι γνησίως μονότονη.
- ii) Να εξεταστεί αν ορίζεται η f^{-1}
- iii) Να λυθεί η εξίσωση $f^{-1}(x) = 1 - x$
- iv) Να λυθεί η ανίσωση $f^{-1}(x) \leq 1 - x$

18. Να βρεθούν οι τιμές του $a \in \mathbb{R}$ για τις οποίες η συνάρτηση

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 3 & x < 1 \\ 3x^2 + a & x \geq 1 \end{cases}$$

είναι 1-1.

19. Να δείξετε ότι αν μια συνάρτηση είναι γνησίως μονότονη τότε και η αντίστροφή της έχει το ίδιο είδος μονοτονίας.

²Η άλλη περίπτωση είναι εντελώς όμοια.